

T. I. ve Ç. S. P.'nin Beyannamesi

Türkiye İssi ve Çiftsi ve Orta Halli Halk
Kötlelerine,

Arkadaşlar,

[TİÇSP] ilk defa 1335 intihabatından evvel,
sizin hukukunuzu müdafaa etmek üzere meydan mücadeleye
atılmıştı. O zamana kadar memleketimizde orta halli
ve fakirlerin, bir kelime ile ezilenlerin, ayaklar altında
sığınen menfaatlerini himaye vazifesini derohle eden bir
bir sınıfsı teşkilat vücut bulmamıştı. Pek ulvi ve insani
gayeler takip eden partimiz, bir mevcudiyeti resmîye
ihraz etmezden evvel, bir türlü müskilata maruz kalmıştı.
Ferdî saltanat makamını işgal eden kara sultanın vezirleri,
hakiki hükümeti mühteyiş istiklaf eden sınıfsı akademi-
den kuskulanarak, teşkilatımıza mani olmağa istemiyordı.
Nihayet rühsati resmîyeyi istihlal ~~ettiler~~ ile intihap
azmimiz gelip gelerek faaliyetine atılabilirdik. Zayıfların
haklarını tanıtmak hususundaki gayret ve faaliyetimiz, aramızdan
bir sokarın partiye rabt etmişti. Bu teveccühünüğü
intihabatta reylerimizi namzetlerimize vermek suretiyle
alenen ihbar etmiştik.

Takat sizin mukadderatınızla oynayanlar, bunca seneler-
den beri sizi menfaatlarına ve ihtiraslarına alet gibi
kullanırlar millet ve memleketi karamlık ve feci bir vaziyete
düşürmüşlerdi. Bu kezmekeş içinde bir taraftan ölüm ihtilâs-
larıyla kıvranan Osmanlı imparatorluğunun yıkılma vühtelan
ortalığı sararken, ötede 1919 bir düşmanın tasallutuna uğrayan
Anadoluda, milletin en zinde vusurları derin bir iman ve
sebattık bir azim ile milli varlığını temellerini koruyup
çabalıyorlardı.

Bu serait altında, an altı mart 336 tarihinde
millî davaya bağmak işi, can sekizen hanedan hükümeti-
niyle anlaşılan İngiliz ordusu İstanbul'unuza bîlfiel işgal
ve meclisi mühteyiş sed etmişti. Bu matumengiz

hadise ile başlayan mesum devrede, milletin en pak ve en
münîtağ efradıyla beraber, size rehberlik etmekte iştir eden
partimizin azaları da Ferit hükümetinin takibat ve
tazyikatına maruz kalmıştı. Parti heyeti idaresi, milletinizi
mercadıyetine hiyane edenlerin svikast dahili ve harici bir
semberi işme aldıkları İstanbul'da, mücadeleye devam ile
Kuvvetlerimizi idraf etmekten ise tahetti faaliyet etmeyi,
selâmeti millîye namına daha müreccah bulunmuştu. Bu
sayede bir sok surlu arkadaşlarımızın Anadolu'da istik-
lâli milli mücadelesine iştirak etmeleri inkâm hazırlanmış
oluyordu. Nitekim amelâden ve münevverlerden, sizin
teskil ettiğiniz mazlum sınıfların müdafaaıyla iştirak
etmiş müteaddit parti azaları milli mücadele cephesinde
alrı mevki edebilmüşlerdi.

Arkadaşlar! T i ve Ç partisinin size karşı devlete
etmiş olduğu vazifeleri ne suretle ifa etmiş olduğunun
kısaca hatırlatmaya faydadan hali görmüştük. Bugün
görsünüzü geregere kaydettiğimiz bu mazî, ne gibi emeller
beslediğimizi milli kurtuluşunuzu ne şekilde idrak ettiğimizi
göstermiş ve bundan sonraki hatı hareketimizi tenvir etmek
itibarıyla pek büyük bir ehemmiyeti haizdir. Kazanılan
istiklâl ve milli mercadıyet haklarımızdan azami istifademi
tenir ve siyasi inkılabımızın irtica kuvvetlerine karşı
siddetle müdafaa ve derunleştirilmesi mevzu bahis
olduğu ömürümüzde aslan imar ve ıeraat ⊕ devresinde de
olduğu gibi sizin yine katı müzaheretimize mazhar olursak
ve keşif kötlüler halinde bize iştirak ederseniz, iktisadi
inkısafımız nisbetinde, müferiden müdafaa kesbi müşkilât
edecek hukuk ve menafîimizi teskilâtımızın kuvvetiyle
korumamız mümkün olacaktır.

Arkadaşlar; erdi bir tarzda faaliyete başlamak
zamanının hülûl ettiğini takdir eden partimizin İstan-
bul'da mevcut azaları 10 Nisan 339 tarihinde ald
effikleri istinada, menfaatleri müsterek olan işsi ve
siffîlerin ve bütün yekes ve orta hallilerin siyasi hakları,
ancak siyasi kuvvetli bir parti tarafından müdafaa
edilebileceğini takdir ederek umvakkat bu heyeti idare
mütthab etmiş ve işsi tesamüt ve tesriki mesarye

(s. 409)

-eskiden-
?

devlet etmekle farzif edilmüştür.

Şimdiye kadar heyetimiz, 1351 ve 1352 partiimizin hali hazırda işin asgari program olarak kabul ettiği esasat ve esasları hülâsaten tesbit ve size arz etmeyi muvafık bulmuştur.

1: 1 Teşrinvasun 338 tarihinde B M M'nin mütefikleri verdiği karar ile tahakkuk eden siyasi inkılâp esasatı: ferdî saltanatın ilgası, hâkimiyetin bütüncül kaydüsart millete aidiyeti, lakin hâkimiyet ve hükümların hakiki millet mümessillerinden mürekkep meclisi millînin şahsiyeti maneviyesinde müderris bulunması esas vüddüzdür. Ve partiimiz bu esasatı her türlü müvakkatın ferhinde tutulması icap eden kayetgayyer düsturlar gibi telâki ettirmiş ve tebdil ve tağyir teşebbüslerine karşı his bir fedakârlıktan çekinmeyerek mücadele edeceğimiz efkârı umumiyeye ilân eder.

2: Meclisi Milli esasatının on sekiz yasun mütecarip kadın ve erkek bütün efradı millet tarafından doğrudan doğruya reji hafi ile intihap edilmemesine ve temsili nisbi usulünün tatkikine taraftarız.

3: Asarın ve 1351 ve köylü ve orta halli halkı ezen mevent temetti vergilerinin ilgasıyla, münba ve olursa olsun tekül irad yetkisiyle mebzuten mütenasip ve mütegayit bir tek irad vergisi istifasun ve senevi bez yığ traya kadar olan iradun bu vergiden istinasun arzu ederiz.

4: Reji ve aldimunun inhisarların ilgasıyla, yalnız devletün bizzat inhisar vazına hakkı olmasına ve şimdiden ticareti haricetun devlet inhisar usulüyle idare olunmasını muvafık buluyoruz.

5. İktisat vekâletun, devletün idare edeceği sanayi, ticaret ve resaiti nakliye bu fabrikacı zümreyeyle idare eden bu iktisadi mümessile haline ifrağı lazımdır.

6: Ziraatta, ticaretle ve sanayide kooperatiflerin teşkiline devletin yardım etmesini iktisadi inkısaflarımız için en mühim şartlarından biri telâkki ederiz.

7: Amel ve köylü derneklerinin ve dernek birliklerinin bütüncü şart teşekkülü ve inkısafların imkânına mazhar olması ve grev hakkının mahfiyeti müstacelen halledilmesi kaç eden mesaldendir.

8: İş gününün sekiz saat olarak tahditini, gece işinin iki misli addi, kadın ve çocuk işinin addi bir tarzda hümayesi ve on dört yarımdan din alıp hafif işlerde istihdam edilen çocukların işleticiler tarafından günün hümayesi saatlerinde tahsil ettirilmesi ve bu saatın 13 saatleri nispetli ücretle tabii olması, ve bu saatın 13 saatleri nispetli ücretle tahsil edilmesi eyyama resmîyetine ücret verilmek suretiyle tatbikiyi İSİ grubunun iktisat kongresinde müdafaa ettiği hayati noktaların mesai kanununa ithal olunmasına gayret edeceğiz.

9: İSİ hümayesinin ve halk tezaküratının itilâli hükümeti millîye ile gayri kabli terfik aldığından, bunların serbestii tam dahilinde cereyanlarının teminini isteriz.

10: Memur ve muallimlere dernek teşkili hakkının tanınması bir zarurettir.

11: İptidai tahsilin meccariyet ve mecburiyeti usulünün bilfiil tatbiki icap eder.

12: Müdafiyeti askeriye devresi tevkif ve mühim bir kısım genç İSİ ve köylülerin tahsil ve terbiyesi istinaiyesine hasrolunması, ve orada tahsilden mahrum kalması olanlar için bir mektep yemeği teşkilidir.

13 = Eytam, eransil ve malûlin maasları marzet
pahasıyla mütenasip miktarlara iblâğ olunmalı, ve
darülcizelerin ve hastahanelerin faksiri suretiyle
fikarının meccanen tedari ve takviyesi temin olunmalıdır.

14 = Bilevünke memurların ağırl ve nasibi mesabli ve
hukuki enyasıyeden istifadeleri hususu salim bir usul
sahibinde hal ve tesviye edilmelidir.

15 = Derebeylik bakayısı olan ve köylüleri feci bir
tarzda yağma ve gart eden mütegaliblenin ferdî teşebbüs-
lerle azayzını ihlâl etmelerine meydan bırakmayacak
bir sekilde, usulü inzibat ıslah edilmelidir.

17 (16) = Milletın hakiki mümessileri doğrudan doğru-
ya halkın intihap ediftleri vekilleri aldığını nazaran,
millet meclisi intihabatının her türlü tesvattan ve resmî
müdahalelerden agade olarak icra edilmesi icap eder.

Arkadaşlar! Bu esasat dahilinde salısmayı
kabil ediyorsanız hemen partıye dahil olunuz ve
tamıdiklarnızı da irtat ve tenvir ile beraber getiriniz.

Türkiye İssi ve Çiftsi Sosyalist Partisi
Muvakket Heyeti Şaresi

TÜRKİYE SOSYALİST